

Ceisteanna faoin gCód Sábháilteachta ar Líne Athbhreithnithe – 27 Bealtaine 2024

Ginearálta

1. Cén fáth a bhfuil gá le Cód Sábháilteachta ar Líne?

Tá Creat Sábháilteachta Ar Líne á chur chun feidhme ag Coimisiún na Meán in Éirinn, creat a bheidh bunaithe ar roinnt píosaí reachtaíochta.

Faoin Acht um Rialáil Sábháilteachta ar Líne agus na Meán, ceanglaítear ar Choimisiún na Meán Cód Sábháilteachta ar Líne a fhorbairt. Ceanglaítear an méid sin toisc go gcaithfidh Éire Airteagal 28b de Threoir 2018 ón Aontas Eorpach maidir le Seirbhísí Meán Closamhairc a chur chun feidhme. Leis an gCód Sábháilteachta ar Líne, cuirfear rialacha sonracha i bhfeidhm maidir le Seirbhísí Ardáin Comhroinnte Físeán (VSPS), ar fo-thacar d'ardáin ar líne iad. Tá an Gníomh um Sheirbhísí Digiteacha i bhfeidhm ar shraith níos leithne de sheirbhísí ar líne ón 17 Feabhra 2024.

2. Cén difríocht a bheidh ann d'úsáideoirí tar éis an Cód seo a thabhairt isteach?

Cé go bhfuil gnéithe áirithe i bhfeidhm cheana féin ag go leor ardáin comhroinnte físeán chun a n-úsáideoirí a chosaint, leagfar síos sa Chód deiridh rialacha ceangailteacha, agus coinneofar ardáin cuntasach as an gcaoi a gcoimeádann siad a n-úsáideoirí sábháilte, le tacaíocht ó chumhachtaí láidre smachtbhannaí agus fíneálacha suas le €20 milliún nó 10% de láimhdeachas bliantúil na hardáin, cibé acu is mó. Leis an gCód deiridh, tabharfar soiléireacht freisin d'úsáideoirí maidir leis an gcaoi a gceanglaítear ar ardáin iad a chosaint, agus maidir leis na cearta atá acu. Déanfar an Cód a fhorfheidhmiú in éineacht leis an nGníomh um Sheirbhísí Digiteacha, chun cosaintí a chur ar fáil d'úsáideoirí seirbhísí ar líne i gcoinne ábhar mídhleathach, agus ábhar a d'fhéadfadh a bheith díobhálach do leanaí.

3. Céard é an Creat Sábháilteachta ar Líne?

Tá an Gníomh um Sheirbhísí Digiteacha, an Cód Sábháilteachta ar Líne agus an Rialachán maidir le hÁbhar Sceimhlitheoireachta ar Líne sa Chreat Sábháilteachta ar Líne. Nuair a ghlactar leis ina iomláine, cuimseofar leis an gCreat Sábháilteachta ar Líne cumhachtaí uile Choimisiún na Meán chun ardáin ar líne a rialáil ar leibhéal córasach, agus chun sábháilteacht ar líne a fheabhsú do gach úsáideoir.

Ábhar an dréacht-Chóid athbhreithnithe

1. Céard é an difríocht idir Cuid A agus Cuid B den Chód?

Leagtar amach i gCuid A na hoibleagáidí ginearálta ón Treoir maidir le Seirbhísí Meán Closamhairc, atá i bhfeidhm nuair is cuí ag brath ar mhéid agus ar nádúr na seirbhíse. Cinnfidh Coimisiún na Meán cathain ba chearta na hoibleagáidí sin a chur i bhfeidhm ar Ardáin Comhroinnte Físeán. I gCuid B, luaitear oibleagáidí níos saintreoraí a bhaineann le gach Ardán Comhroinnte Físeán.

2. Cén cineál ábhair nó iompair a chumhdaítear leis an dréacht-Chód?

Cumhdaítear le Cuid A den Chód:

1. *Ábhar a dhéanann díobháil d'fhorbairt choirp, mheabhrach nó mhorálta mionaoiseach*
2. *Ábhar a spreagann fuath nó foréigean bunaithe ar ghnéas, cine, dath, bunús eitneach nó sóisialta, gnéithe géiniteacha, teanga, reiligiún nó creideamh, tuairim pholaitiúil nó aon tuairim eile, ballraíocht de mhionlach náisiúnta, maoin, breith, míchumas, aois, gnéaschlaonadh*
3. *Ábhar coiriúil AE (ábhar mí-úsáide gnéasaí leanaí, sceimhlitheoireacht, ciníochas agus seineafóibe)*
4. *Cumarsáid tráchtála chlosamhairc atá díobhálach agus mídhleathach*

Cumhdaítear le Cuid B den Chód:

Ábhar físeáin srianta:

1. *Cibearbhulaíocht, féindochar agus féinmharú (dúshlám chontúirteacha ina measc), neamhoird itheacháin agus chothaithe*
2. *Spreagadh chun fuatha nó foréigin bunaithe ar ghnéas, cine, dath, bunús eitneach nó sóisialta, gnéithe géiniteacha, teanga, reiligiún nó creideamh, tuairim pholaitiúil nó aon tuairim eile, ballraíocht de mhionlach náisiúnta, maoin, breith, míchumas, aois, gnéaschlaonadh agus ballraíocht den Lucht Siúil nó de phobail na Romach*
3. *Ábhar coiriúil AE (ábhar mí-úsáide gnéasaí leanaí, sceimhlitheoireacht, ciníochas agus seineafóibe)*
4. *Cumarsáid tráchtála chlosamhairc (Díobhálach agus mídhleathach)*
5. *Ábhar srianta dodhealaithe arna ghiniúint ag úsáideoirí (e.g. tagairtí nó fotheidil)*
6. *Ábhar mí-oiriúnach ó thaobh aoise de – pornagrafaíocht agus foréigean as cuimse nó gan ghá*

3. Cén fáth a luaitear roinnt díobhálacha sa dréacht-Chód agus nach luaitear cinn eile?
Tá an dréacht-Chód bunaithe ar na díobhálacha a leagtar amach san Acht um Rialáil Sábháilteachta ar Líne agus na Meán, 2022 agus i dTreoir 2018 ón Aontas Eorpach maidir le Seirbhísí Meán Closamhairc. Leis an gCreat Sábháilteachta ar Líne iomlán, tugtar na huirlisí do Choimisiún na Meán chun aghaidh a thabhairt ar an ábhar agus iompar díobhálach a fheiceann úsáideoirí ar líne, ina measc leanaí a fhágáil gan chosaint ar ábhar díobhálach, agus tionchar díobhálach na gcóras molta ar mheabhairshláinte agus folláine.

4. Conas a sainaithníodh na díobhálacha a áiríodh le cur sa Chód?

Tá an dréacht-Chód bunaithe ar an Acht um Rialáil Sábháilteachta ar Líne agus na Meán, 2022 agus i dTreoir 2018 ón Aontas Eorpach maidir le Seirbhísí Meán Closamhairc, ina sainaithnítear raon feidhme na ndíobhálacha atá le cur san áireamh sa Chód.

D'eisigh Coimisiún na Meán Glao poiblí ar Ionchuir faoin gCód freisin agus fuarthas 55 freagra ón bpobal agus ó pháirtithe leasmhara ar suim leo é maidir leis an gcur chuige i leith forbairt an Chóid agus na díobhálacha ar cheart aghaidh a thabhairt orthu sa Chód. Fuair Coimisiún na Meán tuarascáil shaineolach ó 'PA Consulting on Online Harms' a

foilsíodh ar a shuíomh gréasáin. Coimisiúnaíodh suirbhé poiblí freisin chun tuiscint níos fearr a fháil ar dhearcadh an phobail i leith ábhar díobhálach. Ar deireadh, reáchtáladh comhairliúchán poiblí ar an dréacht-Chód a bhí i bhfeidhm roimhe seo, agus fuarthas timpeall 1,400 freagra.

Bhí Coimisiún na Meán ag plé lena Choiste Comhairleach don Ógra freisin ar chomhairliúchán faoin gCód Sábháilteachta ar Líne. I gcomhréir leis an Acht um Rialáil Sábháilteachta ar Líne agus na Meán, tá ar a laghad leath de chomhaltaí an Choiste Chomhairligh don Ógra níos óige ná 25 bliain d'aois.

5. An féidir cur le liosta na ndíobhálacha?

Is féidir. Is féidir le Coimisiún na Meán moladh a dhéanamh don Aire gur cheart cineál ábhair ar leith a chur leis na catagóirí d'ábhar díobhálach a áirítear san Acht um Rialáil Sábháilteachta ar Líne agus na Meán, 2022. Tá nós imeachta reachtúil le leanúint, a leagtar amach san Acht, agus ní mór don Aire sa deireadh aon rud a chuirtear leis na catagóirí d'ábhar díobhálach a dheimhniú.

6. Conas a théitear i ngleic le fógraíocht Pholaitiúil sa dréacht-Chód?

Téitear i ngleic le fógraíocht faoin rannán cumarsáide tráchtála den dréacht-Chód. Ní mór í a mharcáil go soiléir mar fhógraíocht.

7. Conas a théitear i ngleic le Bréagaisnéis sa dréacht-Chód?

Níl chumhdaítear an bhréagaisnéis go sonrath sa dréacht-Chód. Nuair a thrasnaíonn bréagaisnéis an tairseach mar ábhar mídhleathach atá clúdaithe ag an nGníomh um Sheirbhísí Digiteacha, nó mar ábhar rialaithe faoin dréacht-Chód, ní mór d'ardáin cosc a chur ar í a uaslódáil nó a roinnt.

Faoin dréacht-Chód, ní mór d'ardáin freisin litearthacht sna meáin a chur chun cinn dá n-úsáideoirí, agus tuarascálacha a fhoilsiú maidir lena gcuid iarrachtaí. Is féidir le litearthacht sna meáin cabhrú le húsáideoirí bréagaisnéis a aithint, rud a íoslaghdaíonn éifeachtaí díobhálacha na bréagaisnéise.

Tá oibleagáidí breise ar na hardáin is mó sa Gníomh um Sheirbhísí Digiteacha chun measúnú agus maolú a dhéanamh ar na rioscaí a bhaineann lena gcuid seirbhísí i réimsí amhail ionracas toghcháin agus sláinte an phobail, rud a chuideoidh le haghaidh a thabhairt ar thionchar na bréagaisnéise agus na mífhaisnéise.

Raon Feidhme

1. Cé na hardáin a mbaineann an cód leo?

Cuirfead an Cód i bhfeidhm ar Sheirbhísí Ardáin Comhroinnte Físeán, i.e. seirbhísí ina ligtear d'úsáideoirí físeán a uaslódáil agus a fheiceáil ar líne sa chás go bhfuil soláthraí na seirbhíse faoi dhlinse stát na hÉireann. Tá deich Seirbhísí Ardáin Comhroinnte Físeán ainmnithe againn:

1. Facebook
2. Instagram
3. YouTube
4. Udemy

5. TikTok
6. LinkedIn
7. X
8. Pinterest
9. Tumblr
10. Reddit

Ba chóir a thabhairt faoi deara go ndearna Tumblr agus Reddit athbheithniú breithiúnach ar a n-ainmniú agus táthar ag fanacht ar bhreithiúnas ina leith.

2. Cad faoi sheirbhísí ar líne eile?

Ón 17 Feabhra 2024, tá Coimisiún na Meán freagrach as an nGníomh um Sheirbhísí Digiteacha ón Aontas Eorpach a fhorfheidhmiú in Éirinn. Cumhdaítear gach cineál ábhair mhídhleathaigh ar réimse seirbhísí idirghabhálaí ar líne sa Gníomh sin.

3. Cad é an cur chuige i leith dearbhú aoise agus fíorú aoise?

Ní mór d'Ardáin Comhroinnte Físeán a ligeann d'úsáideoirí pornagrafaíocht nó radhairc foréigin gan ghá a uaslódáil dearbhú aoise a úsáid ionas nach féidir le leanaí teacht ar an ábhar sin de ghnáth. Tá oibleagáid ghinearálta sa Chód ar Ardáin Comhroinnte Físeán úsáid a bhaint as fíorú aoise nuair is cuí chun mionaóisigh a chosaint ar ábhar a d'fhéadfadh díobháil a dhéanamh d'fhorbairt mheabhrach, mhorálta nó fhisiciúil. Cinnfidh Coimisiún na Meán cathain is cuí d'ardán fíorú aoise a úsáid, agus aird ar na breithnithe comhréireachta agus an réimse iomlán cosaintí do leanaí faoin gCód Sábháilteachta ar Líne agus faoin nGníomh um Sheirbhísí Digiteacha. Táimid ag obair leis an gCoimisiún Eorpach chun cur chuige uile-Eorpach a fhorbairt maidir le dearbhú aoise agus fíorú aoise, ionas go mbeidh cosaintí comhchosúla ann do leanaí ar ardáin ar fud na hEorpa.

4. Cad iad príomhthéamaí na bhfreagairtí ar an gcomhairliúchán poiblí?

I gcuid mhór de na freagraí ar an gcomhairliúchán poiblí, leagadh béim ar thábhacht Cód a thabhairt chun críche ina bhforáiltear sábháilteacht fheabhsaithe do leanaí agus don phobal i gcoitinne ar líne, ina leagtar amach idirghabhálacha comhréireacha agus éifeachtacha, agus ar féidir leis oibriú i dteannta ár gcumhachtaí faoin nGníomh um Sheirbhísí Digiteacha. Aithnímid gur cuireadh freagracht ar leith orainn leanaí agus muid go léir a choinneáil níos sábháilte ar líne, agus bhí an méid sin le feiceáil sna tuairimí a cuireadh in iúl in go leor de na freagraí ar an gcomhairliúchán poiblí.

5. Cén fáth ar baineadh an plean sábháilteachta do chórais moltaí ón gCód?

Rinneadh comhairliúchán faoin togra maidir le pleananna sábháilteachta do chórais moltaí a chur mar bheart forlíontach sa dréacht-Chód agus ní raibh sé beartaithe a bheith sa chéad Chód. Aithnímid go bhféadfadh drochthionchar a bheith ag córais moltaí ar úsáideoirí, ar leanaí go háirithe. Faoin gCreat Sábháilteachta ar Líne, is fearr a bheidh Coimisiún na Meán in ann dul i ngleic leis na contúirtí ó chórais moltaí a d'fhéadfadh a bheith ann agus muid ag cur an Gníomh um Sheirbhísí Digiteacha chun feidhme. D'oscail an Coimisiún Eorpach imscrúduithe le déanaí ar TikTok agus Meta a bhain go páirteach lena gcórais moltaí agus an tionchar a bhíonn acu ar leanaí agus daoine óga faoin nGníomh um Sheirbhísí Digiteacha. Tá Coimisiún na Meán ag tacú

leis an gCoimisiún Eorpach ina chuid imscrúduithe mar Chomhordaitheoir na Seirbhísí Digiteacha in Éirinn.

Úsáideoirí

1. Cad ba cheart do dhuine a dhéanamh má thagann siad ar ábhar díobhálach ar ardán comhroinnte físeán?

Ar an gcéad dul síos, ba cheart d'úsáideoirí an t-ábhar a thuairisciú don ardán ar a bhfuil an t-ábhar díobhálach. Faoin nGníomh um Sheirbhísí Digiteacha, ní mór go mbeadh córais ag na hardáin chun gur féidir le húsáideoirí ábhar a thuairisciú agus cinneadh a dhéanamh maidir le hábhar a bhfuil marcáilte nó tuairiscithe. Faoin nGníomh um Sheirbhísí Digiteacha, ní mór d'ardáin próiseas láimhseála gearán a bheith i bhfeidhm acu freisin. I mí Feabhra 2024, bhunaigh Coimisiún na Meán Ionad Teagmhála ar féidir leis gearáin a fháil ón bpobal. Is féidir leis gearáin a fháil a bhaineann leis an nGníomh um Sheirbhísí Digiteacha faoi láthair agus le himeacht ama, a bhainfidh lenár gCreat Sábháilteachta ar Líne ina iomláine, a luaithe a chuirfear an Cód Sábháilteachta ar Líne chun feidhme. Déanfaidh Coimisiún na Meán maoirsiú ar mar a chomhlíonann ardáin an cód deiridh, mar sin chuideodh faisnéis ó úsáideoirí faoina gcuid taithí leis an maoirseacht sin.

2. Conas a rachaidh Coimisiún na Meán i ngleic le gearáin?

Bhunaigh Coimisiún na Meán Ionad Teagmhála ar féidir leis gearáin a fháil a bhaineann lenár gcumhachtaí faoin gCreat Sábháilteachta ar Líne. Nuair is cuí, ardóidh ár bhfoireann gearán saincheistanna chuig ár bhfoirne maoirseachta ardáin lena réiteach trí chomhphlé maoirseachta nó chuig ár bhfoireann imscrúdaithe agus forfheidhmithe.

3. Conas a chuirfidh an tIonad Teagmhála le maoirseacht an Chóid Sábháilteachta ar Líne?

Tá an tIonad Teagmhála ag feidhmiú ó mhí Feabhra 2024 agus fuarthas breis agus 530 fiosrúchán. Baineann 30% de na ceisteanna sin leis na seirbhísí digiteacha a rialáimid faoinár gCreat Sábháilteachta ar Líne.

Cuireann an tIonad Teagmhála faisnéis rithábhachtach ar fáil dúinn faoi na cineálacha gearán a fhaightear agus nádúr na ngearán sin, rud a ligeann dúinn treochotha in ábhar mídhleathach agus díobhálach ar líne a aithint. Cuireann an tIonad Teagmhála faisnéis ar fáil d'úsáideoirí seirbhísí ar líne freisin maidir lena gcearta faoin gCreat Sábháilteachta ar Líne.

4. Conas is féidir le baill den phobal dul i dteagmháil leis an Ionad Teagmhála?

Is féidir leis an bpobal dul i dteagmháil leis an Ionad Teagmhála trí ríomhphost a sheoladh go usersupport@cnam.ie nó glaoch a chur ar 01 963 7755 ó Luan go hAoine, 8am-6pm.

An Próiseas Comhairliúcháin

1. Conas a thugtar an cód chun críche?

Thug Coimisiún na Meán fógra don Choimisiún Eorpach faoin gCód athbhreithnithe trína nós imeachta um chomhchuíbhiú an Chórais Faisnéise um Rialachán Teicniúil (TRIS), ina gcinntítear go bhfuil an Cód ag teacht le dlí an Aontais Eorpaigh, an Gníomh um Sheirbhísí Digiteacha ina measc. De ghnáth maireann an próiseas sin 3-4 mhí. Ina dhiaidh sin glacfaidh Coimisiún na Meán Cód ceangailteach, deiridh agus cuirfidh sé i bhfeidhm é ar na Seirbhísí Ardáin Comhroinnte Físeán éagsúla. Táimid ag súil leis an gCód a thabhairt chun críche níos déanaí i mbliana.

2. An bhfuil tréimhse ama ann ina dhiaidh sin nach mór an cód deimhnithe a athbhreithniú?

Nuair a ghlacfar é, leanfaidh Coimisiún na Meán de mheasúnú a dhéanamh ar thionchar agus éifeachtúlacht an Chóid, agus déanfar é a athbhreithniú de réir mar is gá. Ní shonraítear aon tréimhse ama chun athbhreithniú a dhéanamh sa reachtaíocht. Is féidir leis an Aire a iarraidh freisin go ndéanfaidh Coimisiún na Meán athbhreithniú ar an gCód. Tá sé beartaithe ag Coimisiún na Meán go mbeidh an Cód ina dhoiciméad praiticiúil agus úsáideach, agus mar sin is dócha go mbeidh gá le hathbhreithnithe agus nuashonruithe chun forbairtí ar ardáin comhroinnte físeán agus treocharaí tomhaltóirí a chur san áireamh.

3. Conas a fhorfheidhmeoidh Coimisiún na Meán an Cód?

Déanfaimid maoirsiú gníomhach ar sheirbhísí ainmnithe lena chinntiú go gcomhlíonann siad a gcuid oibleagáidí faoin gCód. Má thagann saincheisteanna córasacha chun solais, tosóimid ar imscrúdú agus forfheidhmiú.

4. An féidir le daoine gearáin aonair a chur faoi bhráid Choimisiún na Meán?

Is féidir le Coimisiún na Meán gearáin aonair a fháil cheana féin a bhaineann le sárúithe ar an nGníomh um Sheirbhísí Digiteacha tríd an Ionad Teagmhála. Bunóimid scéim sár-ghearánaithe nó scéim comhlachtaí ainmnithe faoin gCód, agus a luaithe a bheidh sé i bhfeidhm ar feadh bliana, cuirfidh scéim láimhseála gearán aonair i bhfeidhm de réir na Tuarascála Saineolaithe ó mhí Bealtaine 2022 ag deireadh 2025.

Forálacha Dílíthiúla

1. Cén reachtaíocht ar a bhfuil an cód bunaithe?

Tugtar an chumhacht do Choimisiún na Meán Cód Sábháilteachta ar Líne a dhéanamh in Alt 139K den Acht um Rialáil Sábháilteachta ar Líne agus na Meán, 2022. Ina theannta sin, ní mór go dtugtar aghaidh sa Chód ar na díobhálacha a leagtar amach in Airteagal 28b de Threoir 2018 ón Aontas Eorpach maidir le Seirbhísí Meán Cíosamhairc.

2. Cad a dhéanfar le haon fhíneálacha a bhailítear? Cá rachaidh an t-airgead sin?

Rachaidh aon fhíneálacha a bhailítear go díreach chuig an státchiste.

Pacáistí Eolais d'Iarrthóirí

1. Cad atá á dhéanamh ag Coimisiún na Meán chun iarrthóirí toghcháin a chosaint ar mhí-úsáid ar líne?

D'fhoilsigh Coimisiún na Meán pacáistí eolais le haghaidh na n-iarrthóirí sna toghcháin Áitiúla agus Eorpacha atá ag teacht aníos. Sa phacáiste, cuirtear eolas ar fáil maidir le ról Choimisiún na Meán agus tugtar treoir d'iarrthóirí maidir leis an méid ba chóir dóibh a dhéanamh nuair atá ábhar díobhálach agus/nó mídhleathach le feiceáil acu ar líne.

Faoin nGníomh um Sheirbhísí Digiteacha, bíonn dualgas ar na hardáin an-mhór ar líne agus ar na hinnill chuardaigh an-mhór an baol a d'fhéadfadh a bheith i gceist lena seirbhísí a mheas. Áirítear leis sin baol do dhioscúrsa sibhialta agus don phróiseas toghcháin. Is é an phríomhtheachtaireacht atá ag Coimisiún na Meán d'iarrthóirí toghcháin ná ábhar a shíleann siad atá mídhleathach nó a sháraíonn rialacha an ardáin féin a thuairisciú go díreach don ardán féin.